

**FORENINGEN AF GRUNDTVIGSKE VALG- OG
FRIMENIGHEDER**

**Å
R
S
S
K
R
I
F
T**

2010

Indhold

Skanderup valgmenighed- en præsentation	s.3
Program for årsmødet 2009	s.9
Generalforsamling	s.10
Nyt om og til menighederne	s.12
Tema: Præsten og menigheden	s.13
Referat fra sidste års møde	s.19
Regnskab	s.20
Regnskab for orlovskassen	s.21
Oversigt over menighederne/ adresseliste	s.22
Kort og kørselsvejledning til Skanderup	s.30
Tilmeldingblanket til årsmødet vedlagt	

Brug foreningen hjemmeside, når du har brug for at hente information om ansættelser, menigheder, jura, arrangementer m.m.

Hjemmesiden rummer mange nyttige informationer og er ganske let at finde rundt i. Du vil kunne finde svar på mange af de spørgsmål, som ellers bliver rettet til vores formand, og mange nyttige links. Husk også at gøre opmærksom på, hvis der er noget du mangler på hjemmesiden..

www.friegrundtvigske

Skanderup Valgmenighed – en præsentation

Skanderup Valgmenighed i 100 år.

Valgmenighedens oprettelse i 1910

Denne valgmenighed blev oprettet ved en sammenslutning af 20 familier i Hjarup og ca. 100 familier i Skanderup Sogn. Desuden sluttede enkelte familier sig til fra omliggende sogne.

Den blev anerkendt som valgmenighed ved kgl. Resolution af 15. April 1910. Oprindeligt hed valgmenigheden Hjarup-Skanderup Valgmenighed. Og fra 1911 var Andst med. I dag altså kun Skanderup Valgmenighed, men stadigvæk er medlemmerne bosiddende i mange omliggende sogne.

Som den første præst i valgmenigheden blev ansat daværende præst i Sdr. Vilstrup, Anders P. Nørgaard. Han var valgmenighedspræst til 1917, hvor han rejste til Vejstrup på Fyn.

Baggrunden for Skanderup Valgmenigheds Oprettelse

Vi skal helt tilbage til året 1835 for at finde rødderne til valgmenighedens dannelse. Peter Larsen Skræppenborg kom ved et mærkeligt tilfælde i 1835 til Hjarupegnen. Hjarup er det første sogn på Koldingegnen, der blev åndelig vakt. Og i 1835 holdes det

første gudelige møde hos Axel Jessen på Østergaard, Hjarup mark. Blandt initiativtagerne var også Niels Thomsen fra Hjarup og Lars Haastrup fra Ødis. De blev senere som mange andre gudeligt vakte påvirket af det grundtvigske og deltog senere i møderne i Dons, da Skræppenborg fra Fyn købte gård her. Andre fra den vækkelse, som Skræppenborg fik sat i gang, gik i den indremissionske retning.

Smeden Chr. Dall har skildret forholdene i Hjarup således: "Da jeg flyttede til Hjarup spurgte en mand mig ud om, hvordan jeg var tilfreds med forholdene. Jeg svarede ham: Det er en underlig by. Der er tre slags mennesker. Nogle, som kalder sig hellige, andre som kalder sig grundtvigianere, og så de, der er som jeg. Men de hellige kan ikke lade os andre være i fred. Grundtvigianerne er derimod fredelige mennesker, der passer sig selv."

Pastor Carl Moes betydning for Valgmenighedens oprettelse.

Skanderup Sogn var mere død, rent vækkelsesmæssigt. Men her skulle det få afgørende betydning, at præsten Carl Moe kom hertil fra Harboøre i 1885 og blev til 1922. Han vandt mange for Indre Mission, men andre løste sognebånd til grundtvigsk sindede præster.

Carl Moe skriver i sine erindringer bl.a.: "På et besøg, jeg havde gjort i sognet kort efter min kaldelse, fornam jeg straks, at det var en helt

anden luft, der slog mig i møde, så klam og kold..Jeg fik at vide, at der gik en snes mennesker i kirke om søndagen..Jeg fik af provsten en formaning. Han fortalte mig, at befolkningen her på egnen lignede den slags heste, som stejlede, når man gik for rask op i stalden til dem og tog dem for hårdt i grimen, men ikke var vanskelige at omgås, når man begyndte med at tale venligt til dem og klappe dem."

Ifølge en anden kilde havde han også udtalt: "I Harboøre lempede jeg mig ikke frem, thi der var en gammel gudsfrygt, men i Skanderup gik jeg lige frem. Thi der var intet."

I sine erindringer skriver han også: "Gårdmændene var ikke nemme at komme til. Nogle af dem var frygtelig hovmodige og ubehagelige. Der havde nylig været en indbringende tid for landmændene, og de brugte penge, så man kaldte Skanderup for det lille Paris."

Moe valgte at gå rask til hestene, hvilket også gav resultat. Mange blev vundet for Indre Mission. Men mange stejlede og løste sognebånd til præsten Axel Helweg fra Askov Valgmenighed, der blev dannet i 1900. Og der blev truffet den aftale, at han skulle prædike to gange om måneden i Skanderup sognekirke. Men det var ikke lette kår, Carl Moe bød de grundtvigske sognebåndsløsere.

Carl Moe blev landskendt(berygnet) for en begravelsestale han holdt over 26 omkomne fiskere i Harboøre. Det

var den værste ulykke i Danmark, og derfor var mange journalister fra København kommet helt til vestkysten for at skrive om begivenhederne. De havde forventet at høre en tale til begravelsen, som trøstede de efterladte, men i stedet bed de mærke i, at pastor Moe prædikede omvendelse. Særligt blev de forargede over, at han sagde: "Hvad nytter det at nægte, at en del af dem, som ligger i disse kister, ikke havde noget liv i Kristus."

Og han talte også formanende ord til de fiskere, der overlevede ulykken og på havet havde lovet at omvende sig: "Hvis I nu ikke omvender Jer, kunne I aldrig frelses."

Dette spørgsmål, om fortabelse og frelse optog sindene meget i hine tider. Grundtvigianerne hævdede, at man godt kunne nå at omvende sig efter døden. Og det gør vi stadig, selv om det mest er i Kristeligt Dagblad, at spørgsmålet nu og da diskuteres. Den tyske dogmatiker og prædikant, Eberhard Jüngel, skriver: "det er et kristent dogme, at der er et helvede. Men det er ikke et dogme, at der også er nogen i det. Man bagatelliserer alvoren i Guds kærlighed, hvis man definitivt udelukker, at Gud også i helvede kommer os imøde med sin nåde i vort selvvalgte fordærv."

I begyndelsen af året 1910 sagde Helweg fra af flere årsager. Han følte ikke, at han slog til over for Skanderup-kredsen og dertil kom så Moes opførsel. Helweg beskriver Moes

harme og fordømmelse som et åbent løvegab foran sig.

Da Helweg sagde fra, måtte man altså finde en anden løsning. Men at danne en valgmenighed havde sikkert ikke været muligt uden Hjaruppernes hjælp, de, som havde en helt anderledes forankring i det grundtvigske.

Anders Nørgaard den første præst.

Og Anders Nørgaard blev som skrevet den første præst i den nye valgmenighed, uden kirke, men med en rimelig bolig i Skanderup.

Han skriver i sine erindringer: "Den ualmindelig stærke indremissionske bevægelse kunne jeg intet få at gøre med. Alle missionsfolk skulle simpelthen betragte mig som en vantro mand, en lejesvend. Carl Moe lagde ingen skjul på, at han ikke havde den mindste tiltro til, at vi virkelig ville leve et kristenliv. En gang sagde han til mig, at grundtvigianerne havde været Guds børn, men nu er de gennemsyrede af den modbydeligste verdslighed. Jeg har i den tid, jeg har været præst for valgmenigheden, været genstand for en omtale, en hån og fordømmelse fra folk inden for sognemenigheden, men jeg har forsøgt at se derpå fra den bedste side, jeg formår, som noget, der bunder i uforstand og ikke i ondskab. Og bevidstheden om at gøre en gerning til Vorherre Jesu Kristi ære, og den rige kærlighed, som menigheden har vist mig fra den

dag jeg kom, har gjort det let at bære sligt.”

Anders Nørgaard rejste i 1917 til Vejstrup. Det skyldtes i høj grad mangel på egen kirke. Men Nørgaard fik sat gang i meget.

Skanderup Efterskole og Friskole.

Skanderup Efterskole er et barn af Skanderup Valgmenighed, ikke mindst Anders Nørgaard. Efter krigen i 1864 blev grænsen mellem Danmark og Tyskland flyttet nordpå og kom til at ligge ved Kongeåen. Når børnene syd for grænsen havde overstået deres skolepligt i den tyske skole, kunne de rejse til Danmark og lære at læse og skrive dansk og blive indført i den danske kultur og historie på en af de efterskoler, der lå lige umiddelbart nord for Kongeåen.

Skanderup Efterskole blev startet i 1914, og Nørgaard fandt to mennesker til at lede skolen, Palle Kirk og hustru. Den adspredte valgmenighed fik hermed også et fast samlingssted. Skolen kom aldrig til at fungere som rigtig grænseskole, idet grænsen jo blev flyttet sydpå efter krigen, men Palle Kirk var ikke sen til at udnævne skolen til genforeningsskole. I dag efter den seneste ombygning fremstår skolen som en fuldt udbygget efterskole med gode faciliteter og solidt elevgrundlag.

Men der manglede en friskole. Palle Kirk, selv friskolebarn, sørgede for en sådan skoles oprettelse med støtte fra valgmenigheden. Skolen blev oprettet i 1918, først med lokaler på

Efterskolen og fra 1920 i egen bygning, der stadig ligger her. Skolen er i dag en velfungerende skole med o. 90 elever. Skolen hviler på et grundtvig-koldsk grundlag.

Treklangen.

Palle Kirk og Nørgaards efterfølger, Asger B. Eskesen blev ansvarlige for den treklang, der hermed opstod. Ikke mindst Friskolen fik stor betydning for rekrutteringen til valgmenigheden, idet børnene herfra så at sige blev indsluset i valgmenigheden. Sådan er det ikke mere, selv om mange af forældrene til børnene i Friskolen er medlemmer af valgmenigheden. I dag har valgmenigheden stadig et godt samarbejde med Friskolen. De fleste børn i 7. Klasse går til konfirmandundervisning hos valgmenighedspræsten. Og hvert år har valgmenighedspræsten minikonfirmander på Friskolen, hvorved mange gode kontakter knyttes.

Også med Skanderup Efterskole er der et fortrinligt samarbejde. Vi låner således lokaler der til forskellige arrangementer. Valgmenighedspræsten har fortælltimer og hjælper også med den almindelige undervisning, når der er behov for det. Og endelig kan nævnes, at mange af lærerne er medlemmer af valgmenigheden.

Men dannelsen af Valgmenigheden, Efterskolen og Friskolen, grundtvigsk, havde også sin pris, nemlig en skarp

splittelse mellem indre mission og grundtvigianerne.

Asger B. Eskesen og egen kirke

Den næste præst i valgmenigheden blev Asger B. Eskesen. Han kom som sognepræst fra Venge ved Skanderup i 1918. Og han var præst i 36 år til sin død i embedet i 1954.

Over for ungdomsskolen lå der et gammelt andelsmejeri. Det blev udbudt til salg og Palle Kirk fremlægger tegninger og overslag til bygningens omdannelse til valgmenighedskirke. Den 24. September 1922 indvies kirken. Vi fejrer stadig denne begivenhed i september måned. Så vidt jeg ved, er vores valgmenighedskirke den eneste kirke i Danmark, der er bygget ovenpå et andelsmejeri. F. eks. kan man stadig på de genbrugte fliser fra andelsmejeriet i kirken i dag se rillerne fra de utallige spande. Der er sket en del med inventaret i kirken siden da. F. eks. er et gammelt stueorgel blevet erstattet først med et rigtigt ordel, senere med et akustisk el-orgel med 32 stemmer. Man vil også lægge mærke til alterpartiet med de meget smukke mosaikbilleder som er udført af J.T.Skovgaard.

En af Eskesens børn, Herdis Thomsen, har fortalt flg.: "Min far blev meget glad den dag i 1922, hvor valgmenigheden kunne indvie den nye kirke. Han var nu fri for at cykle rundt eller køre med sin hest til 5 forskellige kirker, 2 hver søndag, og dertil finde sig i missionske præsters

benspænd. Det var ikke altid let at komme overens med de forskellige kirkers præster og menighedsråd,, der så noget af en satans håndlanger i far."

Og hun fortæller videre: "Far elskede sin menighed, og han var glad for kirken på dens vegne."

Om splittelsen fortæller Herdis bl.a.: "Når vi kom rundt i Skanderup og skulle sælge mærker fra Friskolen, og man så spurgte os, hvor vi kom fra og hørte, at vi kom fra Friskolen, så skulle man ikke have noget. For Friskolen hørte til den grundtvigske lejr. Hvis vores høns kom over på den anden side af hækken til en missionsmand, så fik min far at vide, at han skulle holde hønsene inde. De forretningsdrivende i byen kunne ikke selv bestemme, om de ville være i den ene eller anden lejr. For hvis de ikke var missionske, kunne de ikke eksistere."

I dag er der ikke længere sådanne skarpe kanter.

Med Eskesen ville det være passende at slutte, idet de følgende 8 præster alle loyalt har gjort deres arbejde til glæde for valgmenigheden. Anders Nørgaard 1910-17. Asger B. Eskesen 1918-54. Hakon S. Andersen 1955-59. Thyge Svendsen 1959-61. Torben Gudmand Høyer 1961-69. Erik K. Petersen 1969-72. Kara Münster 1973-89. Ragna E. Petersen 1989-96. Tina Salling 1996—2001. Sven Thorgaard 2001-.

Skanderup Valgmenighed 2010

Menigheden er nu på ca. 350 medlemmer, hvortil kommer børn. Men det er klart, at den almindelige samfundsudvikling har betydning også for vores valgmenighed. Det bondesamfund, valgmenigheden udsprang af, er næsten væk. Derfor lægger vi i vores menighed megen vægt på ved siden af gudstjenesterne at holde den folkelige, menneskelige og kristelige oplysning i gang. Og det ikke mindst ved studiekredse. Grundtvigs "menneske først og kristen så" gælder nemlig stadigvæk på den måde, at ved at blive klogere

på menneskelivet, føler man sig også mere tiltalt af evangeliet. Tag for eks. Aalbæk Jensens forfatterskab.

Og endelig må vi naturligvis ikke glemme med mellemrum at få en samtale i gang i studiekredse om, hvorfor vi er her i en grundtvigsk valgmenighed. Denne side er selvsagt livsvigtig. Den største bog i verden er glemmebogen. Det gælder stadig, at hvis vi ikke ved noget om, hvad vi har med at gøre, kan vi næppe forventes at ville bevare og fornye denne enestående menighedsform.
Sven Thorgaard

Program for årsmødet 2010

Program for årsmødet og Skanderup Valgmenighed 100 års fødselsdag.

Lørdag d. 29. maj

11 – 12: Registrering og indkvartering.

Betalingskort udsendes inden mødet, kvittering medbringes.

Indkvartering sker på Skanderup Efterskole og hos private.

Mødested for alle Skanderup Efterskole.

12.00 Let forplejning med sandwich kaffe og te (efter bestilling). Drikkevarer kan købes.

13.00 Velkomst og generalforsamling. Dagsorden efter vedtægterne.

15.00 Kaffe, te og kage.

15.30 foredrag ved biskop i Haderslev Stift Niels Henrik Arendt
"Kristendommen som offentlig budskab"

17.30 Pause. Mulighed for omklædning.

18.30 Festmiddag med kaffe.

20.00 Underholdning
Aftensang i valgmenighedskirken
Forfriskning

Søndag d. 30. maj

8.00 Morgenmad privat og på efterskolen

10.00 Gudstjeneste i Valgmenighedskirken. Prædikant Biskop Niels Henrik Arendt.

12.00 Frokost

13.30 Foredrag om Martin A. Hansen med Bjarne Nielsen Brovst

15.00 Kaffe og afslutning

Ret til ændringer forbeholdes

Mødet holdes på Skanderup Efterskole, hvor også registrering m.m. sker. Kastanie Alle 49 Skanderup, 6640 Lunderskov. Se kørselsvejledning sidst i årsskriftet.

Husk: Højskolesangbog, dyner, sengelinned og håndklæder.

Prisen er: 625, - for hele arrangementet.

Hvis man ikke ønsker at deltage fuldt ud er prisen: 400, - for lørdagen og 250, - for søndagen

Betaling: OBS OBS.

Der sendes opkrævning til den enkelte menighed, som bedes indsætte det samlede beløb på: 7040 - 0001528131

(Menigheden kan betale for deltagelse eller opkræve beløbet hos den enkelte deltager. Menighederne hæfter for deres medlemmers deltagelse.)

Tilmelding: Tilmelding sker til de enkelte menigheders præster, som sender samlet tilmelding for menigheden senest den 1. maj.

Sendes til Sven Thorgaard, Kastanie Alle 47 Skanderup, 6640 Lunderskov.

Kontakt: Sven Thorgaard - sven_thorgaard@hotmail.com

Generalforsamlingen

§ 4. *Den årlige generalforsamling afholdes sammen med det i § 3 omtalte årsmøde. Generalforsamlingen er øverste myndighed i alle foreningens anliggender.*

Generalforsamlingen indvarsles ved skriftlig meddelelse til menighedernes formænd og præster senest 2 måneder, før den skal afholdes.

Forslag, der ønskes behandlet, må skriftligt indgives til bestyrelsens formand senest en måned før generalforsamlingen. Endelig dagsorden udsendes senest 14 dage før generalforsamlingen.

Hver menighed har 5 stemmer. Alle afgørelser træffes ved almindelig stemmeflerhed.

På generalforsamlingen vælges bestyrelsesmedlemmer og en suppleant for hver landsdel. Endvidere vælges en revisor og en revisorsuppleant.

Ekstraordinær generalforsamling holdes, når 3 bestyrelsesmedlemmer eller mindst 5 menigheder ønsker det. Den afholdes snarest muligt og senest 2 måneder efter, at begæringen er fremsat, og indvarsles skriftligt med mindst 14 dages varsel.

På valg i 2010 er Kurt V.Andersen og Lisbeth Andreassen. Ingen af de to ønsker genvalg.

Forslag til vedtægtsændring for orlovskassen vil blive offentliggjort samtidig med dagsorden senest 14 dage inden årsmødet.

Kommende årsmøder:

2011 – Frederiksborg Valgmenighed

2012 – Aagaard Frimenighed

2013 – Vartov/Københavns Valgmenigheder

2014 – Vejstrup Valgmenighed

NYT om og til menighederne

To menigheder har i det forløbne år fået ny præst, nemlig Vejstrup Valgmenighed, hvor Anders Carlsson er tiltrådt d. 1.oktober, og Thorsted Frimenighed, hvor Peter Håndsbæk Jensen er tiltrådt d..

Vi byder begge præster velkommen i kredsen.

Morsø Frimenighed søger ny præst til sommer, da Erik Overgaard har valgt at gå på pension.

Tåsinge Frimenighed har taget navneforandring til Sydfyns Frimenighed.

Der pågår for tiden en sag vedr. Sydfyns Frimenigheds mulighed for anvendelse af Bregninge sognekirke til menighedens gudstjenester. Den fynske biskop Kresten Drejergaard har afvist at lade frimenigheden bruge kirken og er blevet bakket op af kirkeministeren. Fra foreningens side tages sagen meget alvorligt, da den har stor principiel betydning for fri- og valgmenighederne. Vi har derfor rådet Sydfyns Frimenighed til at indbringe sagen for ombudsmanden. Der vil blive orienteret yderligere om denne sag på årsmødet.

Bestyrelsen har holdt 3 møder siden årsmødet 2009. Her har diskussionen vedr. Sydfyns Frimenighed naturligt optaget vores tid, og planlægningen af det kommende årsmøde i Skanderup har været på programmet. Vi har diskuteret vikartakster og bestyrelsen stiller forslag til dette års generalforsamlingen om en vedtægtsændring om dette.

På det seneste bestyrelsesmøde blev det vedtaget, at foreningen melder sig ud af bestyrelsen og arbejdet i Videnscenteret for de Frie skoler. Vores tilstedeværelse har i adskillige år været "pro forma" og vi har taget pladsen op for andre, der kunne have mere glæde af at deltage i arbejdet.

Tema: Præsten og menigheden

I de senere år har præsternes rolle i samfundet og i forhold til både menigheder og den kirkelige øvrighed være debatteret en del. Mange yngre præster protesterer mod bopælspligten eller de ønsker faste, klare arbejdstider og flere fridage, kolleger osv. Andre ser sig som ledere i kirken og påtager sig eller pålægges måske fra menigheden eller myndighederne rollen som daglig leder af kirken. Mange af disse tendenser opleves naturligvis også i de frie kredse, men som på så mange andre områder adskiller de frie kredse sig fra sognekirkerne ved at her at fastholde ideen om præsten som den, der er kaldt af menigheden og som derfor naturligt indtager sin plads midt i menigheden. Det giver stor frihed, men også en bundethed af en anden slags idet der jo ikke altid er så klare grænser for, hvor arbejdet slutter og venskabet og fællesskabet med menigheden begynder. Denne "gammeldags" måde at være præst på, som hersker i langt de fleste fri- og valgmenigheder, kan have den effekt, at det bliver sværere for menighederne at tiltrække yngre præster til embederne, når de bliver ledige. Tendensen synes at kunne øjnes.

Derfor har redaktionen besluttet at sætte fokus på forholdet mellem præst og menighed ved et par små indlæg fra foreningens formand Kurt Andersen, og Erik Overgaard, Morsø Frimenighed, der som nævnt går af til sommer, samt Asta Fjord, Vejstrup Valgmenighed, der netop har været igennem en præsteansættelse. Vi opfordrer til, at man også på årsmødet kan debattere dette spørgsmål.

ER DER NOGEN - SOM VIL VÆRE PRÆST I EN FRI GRUNDTVIGSK MENIGHED ?

Præst er den, som er kaldet af en menighed. Det er det afgørende forhold, som gør et menneske til præst. Forholdet er så befriende tydeligt i de frie menigheder. De fleste grundtvigske valg- og frimenigheder har vedtægtsbestemt, at præsten skal godkendes på et menighedsmøde. Det er altså meget tydeligt, hvem der har ansvaret for ansættelsen. Det forpligter tydeligt menigheden til at støtte præsten i arbejdet og til at være nærværende i

den gudstjeneste, som er menighedens åndedræt. For præsten betyder det, at menigheden ikke er skjult under den anonyme institutions ordning, men menigheden er nærværende konkrete mennesker, som har tilkendegivet, at de vil have netop ham eller hende til præst. De har kaldet præsten i og med tillid. Det forpligter præsten helt konkret til leve med i menighedens liv, som prædikant og sjælesørger. Forholdet er umiddelbart.

Når man tænker på hvor ofte almindelige misforståelser og surhed og ødelægger det naturlige tillidsforhold mellem mennesker, kan man godt med taknemmelighed undre sig over, at det oftest går endog meget godt med præsteansættelser i de frie menigheder. I de 8 år jeg har været formand for Foreningens bestyrelsen, har jeg ført utallige samtaler med formænd, bestyrelsesmedlemmer og præster i de frie menigheder. Ofte har det været samtaler, som drejede sig om den ene eller andet praktiske problem i menigheden, som skulle løses. Men der har også været samtaler om det ene eller andet problem i samarbejdet. Fælles for stort set alle samtalerne har været en endog meget stærk vilje til at finde den fælles bedste løsning. Jeg har ikke i andre ansættelsesforhold, som jeg har erfaring med, mødt så stærkt et ønske om at få løst problemerne til fælles bedste.

Derfor er det en meget virkelighedsnær betegnelse, Grundtvig bruger om forholdet mellem præst og menighed, når han beskriver det som et ægteskab.

*"Hvad er det min Marie !
som gør det, at vi to,
vi tale eller tie
på færde og i ro,
os føle viet sammen,
som kirken og dens amen,
som præst og menighed"*

Begge parter kender deres ansvar for at samlivet lykkes. Begge parter kan forestille sig den smerte som det vil påføre dem, at det mislykkes. Derfor er

der oftest vilje til at bære hinanden, som vi er.

En sådan virkelighedsnær beskrivelse af det grundlæggende forhold mellem præst og menighed tror jeg så til gengæld kan virke overordentlig afskrækkende på en del af vor tids præster. I vort nuværende samfund sætter vi større og stærkere forsvarsværker op om vort privatliv – ja helt ind i bag hjemmets vægge, har jeg sommetider indtryk af.

Det kan være en større eller mindre del af forklaringen på, at der bliver stadig færre præster som ønsker at bo i embedsbolig, at præster ønsker stadig klarere skel mellem arbejdsliv og privatliv. At der er samme grunde bliver stadig færre ansøgere til præstestillinger. Særligt i de frie menigheder, hvor samlivet mellem præst og menighed er tæt. Jeg ved der også er andre forklaringer på at endog efter tidligere tiders målestok meget attraktive præstestillinger i de frie menigheder, kun har haft en enkelt eller ingen kvalificerede ansøgere.

Jeg har ved flere lejligheder konstateret at kommende præster har opbygget solide fordomme om menighedsråd og de menigheder, som de engang skal virke i. At de har så godt om ingen viden har om de frie menigheder.

At præster i Danmark uddannes ved de teologiske fakulteter har været et gode, som hvert fald tidligere har sikret solid teologisk viden. Kendskab til livet i menigheden havde fortidens studerende med sig allerede når de mødte på deres

studium. Sådan er det ikke uden videre længere. Meget tyder på at det bliver nødvendigt at sikre, at de studerende får praktisk kendskab til livet i menigheden gennem deres studium.

Foreningens bestyrelse har tilbudt pastoralseminarierne vederlagsfrit at kunne rekvirere en valg- eller frimenighedspræst til et foredrag om de frie menigheds organisering og historie . Men det er ikke nok. Jeg er ret sikker på at faget praktisk teologi på universiteterne skal udvides og styrkes. Sker det ikke må vi selv i grundtvigske kredse til at overveje etableringen af et menighedsfakultet, men jeg så helst, at det problemet blev løst på anden måde. Bestyrelserne i de frie menigheder skal "stå tidligt op" ved kommende præsteansættelser, for der kommer til

at mangle gode ansøgere. Gør derfor et grundigt forarbejde, tilbyd præsten gode og frie arbejdsforhold. Vær ikke bange for at rette direkte henvendelse til egnede kandidater. Det har mange af vore menigheder gode erfaringer med fra tidligere. Små menigheder skal ikke træde sig selv over tærne – I har noget at tilbyde et menneske som ønsker en deltidsstilling eller en erfaren emeritus.

Min personlige erfaring er en dyb taknemmelighed over, at jeg har fået lov at virke i og være en del af en selvhjulpne menighed af myndige mennesker. Jeg ønsker virkelig for fremtidige kandidater, at de får denne den bedste mulighed. Men de skal oplyses om muligheden.

Kurt V. Andersen

"... som præst og menighed!"

Da jeg for 22 år siden forlod mit arbejde i folkehøjskolen og sagde ja til at blive præst i Morsø Frimenighed, trådte jeg i nogle fodspor, der var afsat i forvejen.

For ikke så mange år siden var det mere reglen end undtagelsen, at en højskole havde én eller flere januarstudenter. De kom via den grundtvigske studenterforening "Studenterkredsen" hovedsagelig fra de teologiske fakulteter, men også de humanistiske fakulteter leverede nogle,

til stor fornøjelse og udbytte for både studenterne og skolerne. Nogle af studenterne kom siden tilbage og blev højskolelærere og højskoleforstandere, nogle for altid, andre i nogle år inden de fik præsteembede.

De vidste fra deres højskoletid, at uanset fag, uanset linje, så drejer det sig om det hjerteligste i nærheden, og de vidste, at rammen om det ikke er en institution (selv om højskoler juridisk set er selvejende institutioner), men bedst kan sammenlignes med et hjem,

ja, for en tid, er det elevernes andet hjem.

Hvad anliggendet er på sådan en skole kan ikke beskrives ved at se på skolens fagplan eller skema. Måske det bedst fanges i Grundtvigs sang til Marie Toft i "Hvad er det, min Marie!...", hvis anledning nok er kærligheden til hende, men i videre forstand udtrykker en forundring over, en spørgen efter fundamentet for og drivkraften dér, hvor mennesker har kærligt ansvar for hinanden.

Svaret giver Grundtvig i sangens strofe 3: "*...Men nu har vi opdaget, i hjerte-favnetaget vort liv er fælles lyst!*". Det er vel Marie Toft og Grundtvigs favntag, der er inspirationen til det, der løfter ordene ud af det private og gør den almen – for de brudepar, der vælger den, men også for de fællesskaber, som står og falder med erfaringen af, at "*vort liv er fælles lyst*".

Det gælder i skolen og det gælder i menigheden. Derfor er det begge steder livsnødvendigt at bruge opmærksomhed og kræfter på det, der handler om, at "*vort liv er fælles lyst*".

For ikke så længe siden boede ikke kun skolelederen, men også adskillige lærere lige ved skolen i skolens boliger, og ellers boede de i byen som naboer til de familier, hvis børn de var lærere for. På grund af sammenlægning af skoler og ændring af skoledistrikter, er det nære forhold mellem hjem og skole

slået i stykker, og lønmodtagerbevidstheden og rettighedskulturen har ædt sig ind på den fælles lyst.

Friskolerne kæmper bravt imod den tendens, ellers var de ikke friskoler.

Når Grundtvig skal finde et billede på den stærke samhørighed mellem to mennesker, så forklarer han det med, at de er viet sammen "som kirken og dens amen" og parallelt hermed "som præst og menighed", for det ved enhver: præst og menighed er uadskillelige som mand og kone, som forældre og børn, som elever og lærer. De er hinandens skæbne, de er i et hjerte-favnetag, deres liv er fælles lyst. Præsten går ganske vist på pension engang, og så er det vigtigt, hvad præst og menighed forventer af hinanden:

Vil menigheden ha' en sprællemænd, der kan lave aktiviteter, koge spagetti og lave særgudstjenester for forskellige målgrupper, vil menigheden ha' en præst, den kan sætte til alt muligt, så får den en funktionær, som tænker som en funktionær. Og hvis præstens tilgang til arbejdet er, at det gælder om at lokke folk i kirke, så skal han vide, at han er kaldet til at hjælpe menigheden med at holde gudstjeneste – og dem man er kaldet til at hjælpe, hører man sammen med som ligeværdige parter, altså som præst og menighed, hvis liv er fælles lyst.

Erik S. Overgaard, Øster Jølby

Præst og menighed – to ligeværdige, jævnbyrdige deltagere i samme fælles- skab

En søndag i fasten havde vi årsmøde i Vejstrup Valgmenighed, og ved denne lejlighed kunne jeg langt om længe oplæse biskoppens kollats til vores nye præst. Det skulle naturligvis være sket ved indsættelsen i oktober og være forestået af provsten, men biskop og kirkeministerium havde åbenbart ret vanskeligt ved at få gjort deres arbejde, og vi måtte rykke for den mange gange. Nå, men vi fik den, og alt er så på plads. Men det interessante denne søndag var i grunden slet ikke kollatsen, men derimod menighedens reaktion da den blev læst op. Der blev nemlig smilet overbærende og rystet lidt på hovedet af denne kollats, som vi i grunden fandt så inderligt overflødig. Vores nye præst har jo fungeret fint uden i 5 måneder, og menigheden er dybest set ikke særlig interesseret i biskoppens anmodning om, at vi skal tage godt imod præsten. (Det er jo hvad en kollats er). Han er jo netop ikke blevet udpeget af institutionen "kirken" og sendt til os, men derimod kaldet og valgt af os. Han er vores præst og vores valg.

Kollats skal der til i en valgmenighed af officielle og juridiske grunde, men i en fri menighed er menigheden den øverste myndighed, og friheden for os består jo netop i, at vi selv kan

udvælge vores præst uden indblanding udefra eller ovenfra.

Det er et stort arbejde at vælge ny præst, og der skal mange møder og snak til. Vi fik fire ansøgere, og det var vi da også tilfredse med, fordi vi på forhånd ikke havde sat forventningerne så højt. Men man kan måske godt undre sig over, at ikke flere af de unge teologer ønsker at få embede i en fri menighed, hvor de vilkår, som bydes dem, må være attraktive set i forhold til det, som er præsten egentlige arbejde: at holde gudstjeneste og varetage de kirkelige handlinger, at undervise de unge – og ældre – og at besøge og tale med alle, der har behov, og samtidig få en engageret og myndig menighed, der møder op og gerne vil diskutere og give respons på det, som tales. Måske skræmmes nogle unge præster væk fra de frie menigheder, fordi de er utrygge ved at møde en myndig menighed, der ser sig selv som ligeværdige og jævnbyrdige med præsten; en menighed, som man ikke bare kan forme efter sit eget hoved eller skal være leder og "hyrde" for. Og det er klart, at der kræves en god portion ydmyghed, for at være præst i en fri menighed. Men i grunden skulle denne ydmyghed jo være en selvfølgelighed for alle præster, uanset hvor de er ansat.

Præsten betyder rigtig meget i en fri menighed, men det er menigheden som har en præst, og menigheden kommer før præsten. Præsten skal være præst og ikke leder af menigheden. Den slags vælger man demokratisk en formand

til. Præsten er ikke hyrde, men derimod en af flokken og medlem af fællesskabet på lige fod med alle andre i menigheden, blot med den rolle, at han/hun af menigheden er valgt til at holde gudstjenester og være evangeliets talerør i menigheden.

Den vigtigste egenskab hos en præst er efter min mening evnen til at lytte og prøve at finde menigheden, der hvor den er. En person som er villig til at spørge sig selv: hvor er det nu jeg befinder mig? Og hvad er det for mennesker, der bor her? Det skal være et menneske med lydhørhed og evne til at gå ind i menigheden, som den nu er, og som viser respekt for menigheden og dens historie og særpræg. Og det skal ikke være en person, som blot ser menigheden som baggrund for afprøvning af alle mulige nye tanker og ideer. Det er jo netop derfor, vi bør og skal bruge så meget tid på at finde den rigtige, fordi ikke to menigheder er ens, og en person, som passer ind i én menighed ikke nødvendigvis er den rigtige for en anden menighed.

På den anden side må menigheden så også kunne indrette sig og tilpasse sig til den rigtige ansøger, hvis vedkommende f.eks. har ønsker om ikke at bo i præstegården, selvom dette naturligvis er det mest ideelle. Det må dog være en forudsætning, at præsten

vil bo i lokalområdet, for fællesskabet med menigheden er afgørende og præsten skal deltage i det lokale liv og være synlig overfor både medlemmer og ikke medlemmer.

Det er vigtigt, at præsten forstår højmesse som det bærende i menighedens liv, også selvom han/hun gerne vil bidrage med meget andet. Præsten skal også være villig til at deltage i menighedens liv på en naturlig måde, men ikke nødvendigvis som tusindkunstner. For alle den slags udenomsværker kan menigheden godt selv tage sig af. Og det er vældig sundt for menighederne i perioder hvor deres præst f.eks. er syg eller på orlov, at erkende, at de faktisk godt kan det meste selv!

Der ligger en stor udfordring i at komme til en fri menighed som præst. Der kræves evne til at samarbejde og villighed til at lytte og lære og være på øjenhøjde med menigheden. Sammenholdt med en viden fra medier og debat om, hvordan en del unge præster er, og hvad krav de stiller til deres arbejde, kan man måske godt forstå, at nogle vælger de frie kredse fra. Men det er synd. For efter min mening er det netop i de frie kredse, at en præst kan få lov til at være det, som han/hun er kaldet til: præst!

Asta Fjord

Fra sidste års møde i Bøvling

Tilbage til rødderne. Det var formand Kurt Andersens udgangspunkt i beretningen ved sidste års møde i Bøvling, hvor Kurt jo selv er præst. Han fremhævede, at det nok er værd at erindre, at det stadig er gudstjenesten, der er det centrale hjerteslag i enhver fri menighed, og alle bekymringer om udenomsværkerne, dvs. bygninger, arrangementer, medlemstilgang osv. ikke altid er så nødvendige. Hundborg Frimenighed, som har 30 medlemmer, klarer sig faktisk udmærket med at holde gudstjenester i ny og næ og så i øvrigt lade medlemmerne passe deres eget.

Kurt fortalte også, at skattepolitik og økonomi havde optaget bestyrelse og arbejdet i det forgangne år.

Generalforsamlingen forløb ganske uden dramatik og også uden så megen debat og diskussion. Der var stillet et enkelt forslag til generalforsamling fra Freddy Sebastian, Vallekilde vedr. flere nyhedsbreve og referater fra bestyrelsens arbejde, samt debatskabende og visionsskabende tiltag fra foreningens side. Mette Marslund svarede på bestyrelsens vegne, at bestyrelsen ville arbejde på

sagen, men ikke kunne bakke op om det ret omfattende forslag. Forslaget blev forkastet.

Forsamlingen blev i løbet af årsmødet præsenteret for to gode og vægtige foredrag af henholdsvis museumsinspektør Henning Ringgaard Larsen, som talte om "Folk i bevægelse", og journalisten Kaare Gade, som fortalte om "Funky fundamentalisme og fossilt frisind". Herudover var der som altid to gode og stærke gudstjenester i hver af de to værtskirker – god mad og megen snak og aftenunderholdning.

En af de oplevelser, der især står stærkt i erindringerne fra sidste år er solnedgangsturen til Trans kirke, der står så skrøbeligt og dog stærkt derude hvor himmel, hav og jord mødes. Efter aftensmaden blev vi kørt i busser til kirken og kunne betages af solnedgang, Vesterhav, blæst og landskab og derefter slutte med et par salmer og en kort andagt i kirken. Et flot punktum på en fin dag. Og vi vil opfordre fremtidige værtsmenigheder til at overveje om man kan inddrage lokale naturskønne eller kulturelle seværdigheder i årsmødet program i fremtiden.

Regnskab

Regnskab for 2009

DRIFTSREGNSKAB: '2008

Indtægter:

Kontingenter	98.997	99.784
Renter	4.065	4.644
<u>Indtægter i alt</u>	103.062	104.428

Udgifter

Bestyrelsesudgifter	18.923	17.486
Eksterne møder	0	1.019
Administrationskursus - netto	0	8.440
Bidrag til præstekonvent	16.113	12.553
Kirkepolitisk følgegruppe	0	0
Møde i Grundtvigs Fond	0	2.853
Årsskriftet	20.776	24.071
Kontorudgifter	1.353	3.910
Afholdelse af årsmøde	7.247	15.043
Vedligeholdelse hjemmeside	13.918	1.692
Kontingent Isobro	11.000	
Udgifter i alt	89.330	87.067
Årets overskud	13.732	17.361
Balance	103.062	104.428

STATUS

Aktiver:

Morsø Sparekasse	245.123	227.855
Tilgodehavende kontingent	7.447	10.546
<u>Aktiver i alt</u>	252.570	238.401

Passiver:

Skyldige poster	437	0
-----------------	-----	---

Egenkapital:

Egenkapital 01.01.2009	238.401	221.040
Årets overskud	13.732	17.361
Egenkapital 31.12.2009	252.133	238.401
<u>Passiver i alt</u>	252.570	238.401

Bjergby, den 14.januar 2010
Mogens Foldager, kasserer

Ingen bemærkninger
Sdr. Nærrå, dem 22.januar 2010 Bo Lebech, revisor

Regnskab for Orlovskassen 2009

DRIFTSREGNSKAB: '2008

Indtægter:

Kontingenter	0	0
Renter	3.671	4.436
Øvrige indtægter		<u>0</u>
<u>Indtægter i alt</u>		3.672

Udgifter

Refusioner	40.912	3.641
Kontorudgifter	0	66
Gebyrer	0	0
Udgifter i alt		<u>40.912</u>
Årets underskud		<u>37.240</u>
Balance		3.672

STATUS

Aktiver:

Morsø Sparekasse	139.187	163.844
Tilgodehavende kontingent	0	0
<u>Aktiver i alt</u>	139.187	163.844

Passiver:

Egenkapital:

Egenkapital 01.01.2009	163.844	163.116
Årets underskud	37.240	728
Egenkapital 31.12.2009	126.604	163.844
Skyldig refusion	12.583	
<u>Passiver i alt</u>	139.187	163.844

Bjergby, den 19.januar 2010

Mogens Foldager, kasserer

Regnskabet er gennemgået og revideret uden bemærkninger.

Odense den 25.januar 2010

Anders Lundsgaard

Alfabetisk fortegnelse over

DANMARKS GRUNDTVIGSKE VALG- OG FRIMENIGHEDER

- tilsluttet Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder.

Fortegnelsen bliver løbende opdateret på www.friegrundtvigske.dk med undtagelse af medlemstal, som kun ændres én gang årligt, nemlig i forbindelse med kontingentbetaling til foreningen. Denne opkræves via foreningens kasserer i december og sker på baggrund af menighedernes egne oplysninger om medlemstal.

Giv venligst besked om ændringer til årsskriftet og adresselisten til redaktør Mette Marslund på marslund@live.dk

Husk at **menigheden selv er ansvarlig for at få opdateret oplysninger på hjemmesiden**. Henvendelser vedr. hjemmesidens opdatering rettes til Mogens Foldager, mogens.foldager@mail.dk

VALGMENIGHEDER

AULUM-VINDING-VIND Oprettet 1922. Medlemstal: 575
Formand: Annette Lindgaard, Grønningen 19, 7490 Aulum. Tlf. 9747 3233
Kasserer: Carsten Bjerre Nielsen, Skovvej 13, 7550 Sørvad. Tlf. 9743 8162
Forretningsfører: Harald Nielsen, Søndermarken 11, 7490 Aulum. Tlf. 9747 2798
E-mail: hnaulum@fiberpost.dk
Præst (2000): Kjeld Slot Nielsen, Holstebrovej 9, 7490 Aulum. Tlf. 9747 2413
E-mail: mail@avv-valgmenighed.dk **Web:** www.avv-valgmenighed.dk

BALLE Oprettet 1885. Medlemstal: 242
Formand: Astrid Bjerggård Christensen, Mølletofte 5C, 7182 Bredsten. Tlf. 7588 1313
Mobil: 2917 9313
E-mail: abjc@privat.dk
Bogholder: Bente Loft Nielsen, Ringvejen 65, 7300 Jelling, tlf. 2869 6838
E-mail: bente@dit-bogholderi.dk
Præst (2002): Doris Tiedemann, Ballevej 41, 7182 Bredsten. Tlf. 7588 1050
E-mail: d.tiedemann@mail.dk

BERING Oprettet 1876. Medlemstal: 222
Formand: Svend Jørgensen, Ormslevvej 485, Ormslev, 8260 Viby J. Tlf. 8628 3349
E-mail: svendogbente@mail.dk
Kasserer: Else Marie Pedersen, Ustrupvej 18, 8660 Skanderborg. Tlf. 8652 2972
E-mail: fredensgaard@mail.dk
Præst (2008): Tine Frisenette, Torshøjvænget 15, 8361 Hasselager. Tlf. 8692 8878
E-mail: tinefrisenette@hotmail.com

BØVLING Oprettet 1875. Medlemstal: 701
Formand: Joan Flansmose Trelborg, Brogaardsvej 36, 7650 . Tlf. 9788 5251
E-mail: fam.trelborg@mail.dk
Forretningsfører: Tage Larsen, Fuglebakken 11, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 9788 5269
E-mail: talarsen@mail.tele.dk
Præst (1998): Kurt Viggo Andersen, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 9788 5650
E-mail: kurtvandersen@mail.dk

FREDERIKSBORG Oprettet 1909. Medlemstal: 40

Formand: Ida Lykke Bang, Stenvænget 15, Gadevang, 3400 Hillerød. Tlf. 4826 6512

E-mail: bangogbang@mail.dk

Kasserer: Reinhard Längerich, Søtoften 13, 3450 Allerød. Tlf. 4817 1265

E-mail: reinhard@post11.tele.dk

Præst (2002): Anne Marie Lervad Thomsen, Kystvejen 47, 8000 Århus C. Tlf. 4825 0548

E-mail: amlervadt@hotmail.com

GJELLERUP Oprettet 1904. Medlemstal: 540

Formand: Karen Marie Holm, Søndermarken 6, Hammerum, 7400 Herning. Tlf. 9711 6756
Mobil: 2514 5271

E-mail: Karenmarie@holm.dk

Kasserer: Jørgen Lynggaard Pedersen, Øster Allé 26, 7400 Herning. Tlf. 9711 9301

E-Mail: jlp@nypost.dk

Forretningsfører: Birgitte Götze, Østergade 57, 7430 Ikast. Tlf. 9720 8712

E-mail: birgittegotze@privat.dk

Præst (1998) *fælles med Herning Valgmenighed:*

Morten Kvist, Nørre Alle 21, 7400 Herning. Tlf. 9712 0652.

E-mail: hgv@post.tele.dk

Web: www.h-g-valgmenighed.dk

HAVREBJERG Oprettet 1904. Medlemstal: 148

Formand: : Henning Ipsen, Lærketofte 12, 4281 Gørlev. Tlf. 5648 4277.

E-mail: ipsenhh@gmail.com

Kasserer: Malene Frandsen, Enghaven 11, 4180 Sorø. Tlf. 5783 1261

Præst (2008) *fælles med Høve Valgmenighed:* Oluf Steinlein, Sorø Landevej 306, 4261

Dalmose. Tlf. 5818 6542

E-mail: oluf.steinlein@get2net.dk

HERNING Oprettet 1904. Medlemstal: 600

Formand: Birgit Astorp, Overgade 13, 7400 Herning. Tlf. 2217 8991

E-mail: birgit.astorp@gmail.com

Forretningsfører: Lis Haubjerg, Toustrupvej 18, Snejbjerg, 7400 Herning. Tlf. 9716 1434

E-mail: haubjerg@fibermail.dk

Præst (1998) *fælles med Gjellerup Valgmenighed:*

Morten Kvist, Nørre Alle 21, 7400 Herning. Tlf. 9712 0652

E-mail: hgv@post.tele.dk

Web: www.h-g-valgmenighed.dk

HOLSTEBRO Oprettet 1883. (Frimenighed 1914-1966) Medlemstal: 1046

Formand: Karen Bjerre Madsen, Sundevedsgade 20, 7500 Holstebro. Tlf. 9742 4890

E-mail: karen.bjerre.madsen@mail.dk

Kasserer: Anders Møller-Nielsen, Lægårdsvej 57, 7500 Holstebro. tlf. 9740 4023

E-mail: conny.m-n@mail.tele.dk

Forretningsfører: Daisy Bruun Wium Nielsen, Munkbrovej 19, Nr. Felding, 7500 Holstebro.

Tlf. 9742 5464 E-mail: Daisy@popx.dk

Præst (2005): Peter Hedegaard, Valmuevej 57, 7500 Holstebro. Tlf. 9742 1023

Kontor: to. 16-18, Skolegade 32, 7500 Holstebro.

E-mail: phvalg@mail.dk

Web: www.holstebrovalgmenighed.dk

HØVE Oprettet 1879. Medlemstal: 436

Formand: Kurt Kamp, Bakkenborgvej 18. st. tv., 4200 Skælskør. Tlf. 5819 0147

Kasserer: Bente Schmidt, Mallings Gård 2, 4230 Skælskør. Tlf: 5814 1160

Præst (2008) *fælles med Havrebjerg Valgmenighed:* Oluf Steinlein, Sorø Landevej 306, 4261

Dalmose. Tlf. 5818 6542

E-mail: oluf.steinlein@get2net.dk

KERTEMINDE DALBY Oprettet 1868. Medlemstal: 390

Formand: Karen Louise Loldrup Ravnebjerg, Vestergade 100, 5300 kerteminde.
Tlf. 6532 4220

E-mail: ravnebjerg2@stofanet.dk

Forretningsfører: Karl Andersen, Blochvænget 6, 5300 Kerteminde. Tlf. 6532 3315

Præst (1996): Gustav Reck, Skolegade 30, 5300 Kerteminde. Tlf. 6532 1108

E-mail: gr@kdvalgmenighed.dk

Web: www.kdvalgmenighed.dk

KJELLERUP OG OMEGNS Oprettet 1917. Medlemstal: 419

Formand: Svend Åge Thomsen, Lindevej 30, 8620 Kjellerup. Tlf. 8688 1941

E-mail: sv.aage.thomsen@hotmail.com

Kasserer: Lars Westerberg, Bakken 16, Skelhøje, 7470 Krarup. Tlf. 4028 4586

E-mail: law@lmo.dk

Forretningsfører: Dorthe Kaa, Aabenraavej 28, 8600 Silkeborg. Tlf. 8680 4052

E-mail: dorthe-thomas@webspeed.dk

Præst (1983): Karen Marie Ravn, Kirkebakken 13, Hørup, 8620 Kjellerup. Tlf. 8688 1110

Privat: Allingskovgårdsvej 24, Grauballe, 8600 Silkeborg. Tlf. 8687 7510

E-mail: kmravn@ofir.dk

Web: www.kjellerupvalgmenighed.dk

KLIM Oprettet 1883. Medlemstal: 551

Fællesformand: Knud Mathiasen, Falkevej 8, 9440 Åbybro. Tlf. 9824 1938

E-mail: mathiasenfalke8@mail.dk

Kasserer: Grethe Thomsen, Bryggerivej 18, 9460 Brovst. Tlf. 9823 8433

Præst (1996): Thorben Johannesen, Oddevej 65, Klim, 9690 Fjerritslev. Tlf. 9822 5214

E-mail: klimvalgmenighed@nordfiber.dk

Web: www.klimvalgmenighed.dk

KØBENHAVNS Oprettet 1890. Medlemstal: 70

Formand: Arne Hentze, Fjordvænget 6, 6300 Gråsten Tlf. 3634 1528

E-mail: arne.hentze@mail.tele.dk

Forretningsfører: Ingrid Hentze, Fjordvænget 6, 6300 Gråsten. Tlf. 3634 1528

Præst (2005) *fælles med Vartov Valgmenighed:*

Niels Grønkjær, Løngangstræde 24.2, 1468 København K. Tlf. 3313 3031

E-mail: ng@kvvv.dk

Web: www.kvvv.dk

LEMVIG OG OMEGNS Oprettet 1883. Medlemstal: 636

Formand: Daniel Eiler, Østerbrogade 33, 7620 Lemvig. Tlf. 9788 9700

E-mail: bodil-daniel@dlgpost.dk

Kasserer: Gustav Madsen. Nørremøllevej 5, 7620 Lemvig. Tlf. 9782 0596

E-mail: gustav@lemvigbiogas.dk

Forretningsfører: Aase Skovmose Kallesøe, Kokholmvej 5, 7620 Lemvig. Tlf. 9783 6575

E-mail: ask@lemvig-vest.dk

Præst (2005): Signe Paludan, Kirkevej 4, 7620 Lemvig. Tlf. 9782 0052

E-mail: spaludan@mail.dk

MELLERUP Oprettet 1890. Medlemstal: 149

Formand: Aage Blicher Jepsen, Fjordbakken 8, 8900 Randers. Tlf. 8644 2085

E-mail: maa@elromail.dk

Kasserer: Ellen Mønsted Larsen, Fjordbakken 19, Mellerup, 8900 Randers Tlf. 8644 1818

E-mail: em_ag_larsen@elrotel.dk

Præst (2004): Benedicte Præstholt, Byagervej 82 P, 8330 Beder. Tlf. 8619 6845

E-mail: benedicte@hammerpraestholm.dk

Web: www.mellerupvalgmenighed.dk

NORDDJURLANDS Oprettet 1948. Medlemstal: 554
Formand: Jens Anker Boelsmand, Langbjergvej 10, 8961 Allingåbro. Tlf. 8648 6635
E-mail: boelsmand@elromail.dk
Kasserer: Kurt Nielsen. Langgade 51, 8961 Allingåbro. Tlf. 8648 6745
E-mail: kurt@kingjazz.dk
Præst (2008): Karen Marianne Kristensen, Søndermarksvej 43, 8961 Allingåbro. Tlf. 8648 6003
E-mail: norrdjurslandsvalgmenighed@mail.dk
Hjælpepræst: Benedicte Præstholm, Byagervej 82 P, 8330 Beder. Tlf. 8619 6845
E-mail: benedicte@hammerpraestholm.dk **Web:** www.norrdjurslands-valgmenighed.dk

ODDER Oprettet 1886. Medlemstal: 140
Formand: Jens Rasmussen, Smederupvej 15, 8300 Odder. Tlf. 8655 4277
E-mail: jens.rasmussen.smederup@mail.dk
Kasserer: Colin Walpole Tlf. 3049 8972 **Kontor:** Rørthvej 34, 8300 Odder. Tlf. 8656 0076
E-mail: kassereren@oddervalgmenighed.dk
Præst (2004): Kim Arne Pedersen, Rørthvej 34, 8300 Odder. Tlf. 8654 2297/8622 8658
E-mail: pastorkimarne@oddervalgmenighed.dk
Hjælpepræst: Anders Eskedal, Hammervænget 33, 8310 Tranbjerg. Tlf. 8629 2504/2077 7168
E-Mail: madsen.eskedal@webspeed.dk **Web:** www.oddernettet2.dk/valgmenodder/

ODENSE Oprettet 1883. Medlemstal: 600
Formand: Lone Ejdrup Nielsen, Rahbeksvej 20, 5230 Odense M. Tlf. 6619 2928
E-mail: lone_ejdrup@galnet.dk
Regnskabsfører: Jørgen Hansen, Lærkevangen 15, Snestrup, 5210 Odense NV.
Tlf. 6616 1493
E-mail: jorgen.hansen@talnet.dk
Præst: (2004) Inger Hjuler Bergeon, Finsens Allé 25, 5230 Odense M. Tlf. 6612 5705.
E-mail: ihb@km.dk **Web:** www.odensevalgmenighed.dk

OSTED Oprettet 1924. Medlemstal: 395
Formand: Kai Michelsen, Orupgaard, Orupvej 4, 4330 Hvalsø. Tlf. 4649 7625
E-mail: kmi@bruunhjejle.dk
Kasserer: Kirsten Blankensteiner, Lejrevej 84, 4320 Lejre. Tlf. 4649 8480
E-mail: kirstenbla@mail.dk
Præst (2002): Laura Lundager Jensen, Langetofte 1, Osted, 4000 Roskilde. Tlf. 4649 7311
E-mail: luje@fredersem.dk
Hjælpepræst (2009): Christian Balslev-Olesen, Lejrevej 23 C, 4320 Lejre. Tlf. 2487 2614
E-mail: christianbalslev@gmail.com

RYSLINGE Oprettet 1865. Medlemstal: 779
Formand: Gunhild Uth, Grønnegyden 4, 5772 Kværndrup. Tlf. 6229 1083
E-mail: g.uth@mail.dk
Kasserer: Lena Schmidt, Krokusvej 10, 5750 Ringe. Tlf. 6262 2572
E-mail: Ryslinge.Valgmenighed@5750.dk
Præst (2000): Michael Nielsen, Aaskovvej 2, 5856 Ryslinge. Tlf. 6267 1073
E-mail: ryslingevalgmenighed@mail.dk

SKANDERUP Oprettet 1910. Medlemstal: 350
Formand: Axel Jessen, Kastanie Allé 49, 6640 Lunderskov. Tlf. 2160 7796
E-mail: axel-jessen@mail.tele.dk
Kasserer: Benny Thaysen Thomssen, Ulveryggen 9, Skanderup, 6640 Lunderskov. Tlf. 7559 4115
Præst (2001): Sven Thorgård, Kastanieallé 47, Skanderup, 6640 Lunderskov. Tlf. 7559 4089
E-mail: Sven_Thorgaard@hotmail.com

STEVNS Oprettet 1884. Medlemstal: 150

Formand: Hans Dalgaard, Storemarksvej 22, 4673 Rødvig Stevns. Tlf. 5650 6684

E-mail: aasager@familie.tele.dk

Kasserer: Kristen Haugaard Nielsen, Thorsvænget 45, 4673 Rødvig. Tlf. 5650 8253

E-mail: kristen.haugaard@email.dk

Præst (2005): Kristian Massey Møller, Vandringsvej 20, Gevnø, 4660 Store Heddinge. Tlf. 5650 8113

E-mail: massey@post.cybercity.dk

Web, se: www.tryggevaeldeprovsti.dk

Hjælpepræst: Aksel Bording, Thorsvænge 30, 4673 Rødvig, Stevns. Tlf. 2382 2208

E-Mail: abording@nrdc.dk

SDR. NÆRÅ Oprettet 1874. Medlemstal: 1334

Formand: Svend E. Moeskjær, Faunavænget 8, Sdr. Nærå, 5792 Årslev. Tlf. 6599 2332

E-mail: se@moeskjaer.com

Kasserer: Else Rasmussen, Smedebakken 21, Tarup, 5792 Årslev. Tlf. 6597 2301

Præst (1980): Claus Kaas Johansen, Stationsvej 171, Sdr. Nærå, 5792 Årslev. Tlf. 6599 1102

E-mail: kaasvalg@post6.tele.dk

Web: www.valgmenigheden.dk

UBBERUP Oprettet 1873. Medlemstal: 590

Formand: Aksel Sørensen, Kærbyvej 13, 4400 Kalundborg. Tlf. 5950 0045

E-mail: amas@dlgnet.dk

Kasserer: Lonny Sørensen, Rugtvedvej 10, 4470 Svebølle. Tlf. 5929 4052

E-mail: rugtvedvej@email.dk

Præst (2008): Marianne Aagaard Skovmand, Tingvejen 47, Ubberup, 4400 Kalundborg.

Tlf. 5950 7008

E-mail: ubberupvalgmenighed@mail.dk

Web: www.ubberupvalgmenighed.dk

VALLEKILDE Oprettet 1882. Medlemstal: 547

Formand: Erling Christensen 14, Høve Bygade 22 B, 4550 Asnæs. Tlf. 5965 2954

E-mail: Se_hoeve@yahoo.dk

Kasserer: Jytte Gynther, Kirkestien 4, Vallekilde, 4534 Hørve. Tlf. 5965 6683

E-mail: jytteg@worldonline.dk

Præst (1992): Janne Christiane Sulkjær, Triersvej 4, Vallekilde, 4534 Hørve. Tlf. 5965 6580

E-mail: mail@vallekilde-valgmenighed.dk

Web: vallekilde-valgmenighed.dk

VARTOV Oprettet 1920. Medlemstal: 457

Formand: Margaretha Balle-Petersen, Sølvgade 30, 3.tv., 1307 København K. Tlf. 3311 8173

E-mail: margaretha_balle-petersen@hotmail.com

Forretningsfører: Kurt Gotfredsen, Øster Farimagsgade 32, 2.tv., 2100 Kbh Ø. Tlf. 3195 6372

Præst (2005) *fælles med Københavns Valgmenighed:*

Niels Grønkjær, Løngangstræde 24, 1468 København K. Tlf. 3313 3031

E-mail: ng@kvvv.dk

Web: www.kvvv.dk

VEJSTRUP Oprettet 1874/75. Medlemstal: 539

Formand: Asta Fjord, Gudme Søpark 25, 5884 Gudme. Tlf. 6225 1992

E-mail: astafjord@mail.dk

Forretningsfører: Lone Rosager Poulsen, Edelsmindevej 11, 5700 Svendborg.

Tlf. 6222 2681 eft. kl. 16

E-mail: emlf@mail.tele.dk

Præst (2009): Anders Carlsson, Landevejen 65, 5882 Vejstrup. Tlf. 6228 1081

E-mail: vejstrupvalgmenighed@vejstrupmail.dk

Web: www.vejstrupvalgmenighed.dk

VRÅ Oprettet 1900. Medlemstal: 414

Formand: Jens Sigh, Højskolevej 10, 9760 Vrå. Tlf. 9898 2401

Kasserer: Jørn Staugaard Olesen, Tårnvej 11, 9760 Vrå. Tlf. 9898 2323

Præst (2000): Lene Graarup, Vestergade 41, 9760 Vrå. Tlf. 9898 1277

E-mail: lene@vraahojkskole.dk

FRIMENIGHEDER

BOVLUND Oprettet 1879. Medlemstal: 264

Formand: Birthe Schmidt, Bovlundbjergvej 31, 6535 Branderup. Tlf. 7483 5191

E-mail: 3jbn@ofir.dk

Kasserer: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtoft. Tlf. 7451 4149

E-mail: buen10@gmail.com

Præst (1992): Sten Kaalø, Bovlund Bjergvej 23, 6535 Branderup. Tlf. 7483 5143

HUNDBORG Oprettet 1893. Medlemstal: 30

Formand: Verner Sunesen, Dunhammervej 4, Hundborg, 7700 Thisted. Tlf. 9793 7482

Kasserer: Else Marie Andersen, Tvorupvej 55, 7700 Thisted. Tlf. 9797 4254

Præst (1998): Kurt Viggo Andersen, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 9788 5650

E-mail: kurtvandersen@mail.dk

MORSØ Oprettet 1871 (valgmenighed indtil 1883). Medlemstal: 1462

Formand: Egon Vestergaard, Lyngvænget 69, Glyngøre, 7870 Roslev. Tlf. 9773 1696

E-mail: egonvestergaard@hotmail.com

Kasserer: Elin H. Krarup, Annettesvej 4, Solbjerg, 7950 Erslev. Tlf. 9774 1416

E-mail: skrarup@post2.tele.dk

Præst (1988): Erik Skafte Overgaard, Præstbrovej 347, Øster Jølby, 7950 Erslev. Tlf. 9774 1014

E-mail: erik@keovergaard.dk

RYSLINGE Oprettet 1865. Medlemstal: 514

Formand: Søren Ellegaard, Bymarksvej 15, 5600 Fåborg. Tlf. 6261 1218

E-mail: formanden@ryslingefrimenighed.dk

Kasserer: Flemming Rasmussen, Bjertevej 16, Herringe, 5750 Ringe. Tlf. 6262 3731

Præst (2003): Mikkel Crone Nielsen, "Kirkely", Gråbjergvej 4, 5856 Ryslinge. Tlf. 6267 1095

E-mail: mikkelcrone@hotmail.com

RØDDING Oprettet 1874. Medlemstal: 800

Formand: Arne Larsen, Højskolevænget 9, 6630 Rødding. Tlf. 7484 2611

E-mail: arnelarsen@dbmail.dk

Forretningsfører: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtoft. Tlf. 7484 1129

E-mail: buen10@gmail.com

Præst: (2007) Mette Geil, Kirkebakken 2, 6630 Rødding. Tlf. 7484 1117

E-mail: mette.geil@dbmail.dk

THORSTED Oprettet 1883. Medlemstal: 118

Formand: Grethe Kirk, Åvænget 4, 7700 Thisted. Tlf.: 9797 1015

E-mail: grethekirk@forum.dk

Kasserer: Kisser Bjerregård, Lars Kjærvej 20, 7700 Thisted Tlf. 9797 7414

E-mail: kisser@lite.dk

Præst (2009): Peter Haandsbæk Jensen, Grønlandsvej 2, 7700 Thisted. Tlf. 3888 0957 mobil: 4243 0957

E-Mail: plutovej@gmail.com

TRÆNGSTRUP/FARSØ Oprettet 1888. Medlemstal: 107

Formand: Per Lienggaard, Graabølle 82, 9640 Farsø. Tlf. 9863 2990
Kasserer: Bent Jensen, Nyrupvej 8, 9600 Aars. Tlf. 9862 1937

E-mail: kjeldgaard@mail.tele.dk

Præst (1984): Ole Beck, Trængstrupvej 99, 9541 Suldrup. Tlf. 9865 3230

E-mail: ole@becks.dk

SYDFYNS Oprettet 1991. Medlemstal: 328

Formand: Finn Hammer, Knudsbøllevej 15, 5700 Svendborg. Tlf. 6222 7117

E-mail: formand@taasingefrimenighed.dk

Kasserer: Jürgen R. Braun, Vindeby Pilevej 3, 5700 Svendborg. Tlf. 6222 5633

E-mail: kasserer@taasingefrimenighed.dk

Præst (2007): Bodil Greve Schüle Schmidt, Lindevej 11, 5900 Rudkøbing. Tlf. 6057 1122.

/mobil 2057 4031. Træffetid kl.17-18 på kontoret.

E-mail: Bodil-Schmidt@hotmail.com

Web: www.taasingefrimenighed.dk

ÅGÅRD Oprettet 1887. Medlemstal: 436

Formand: Jørgen Søgaard, Brakkervej 31, 6040 Egtved. Tlf: 7555 4053

E-mail: aj.brakker@gmail.com

Forretningsfører: Bjarne Iversen, Toften 20, Gravens, 6040 Egtved. Tlf. 7555 3765

E-mail: frimenigheden@aaganet.dk

Præst (1997): Henrik Jensen, Kirkebakken 6, Ågård, 6040 Egtved. Tlf. 7555 3122

E-mail: jambo@post8.tele.dk

Web: www.aagaardfrimenighed.dk

FORENINGENS BESTYRELSE

Formand: Kurt Viggo Andersen, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg.
Tlf. 9788 5650. Email: kurtvandersen@mail.dk

Næstformand: Margaretha Balle-Petersen, Sølvgade 30,3 tv, 1307 København K.
Tlf. 3311 8173. E-mail: margaretha_balle_petersen@hotmail.com

Kasserer: Mogens Foldager, Burhøjvej 4, Bjergby, 7950 Erslev.
Tlf. 9774 0549. E-mail: mogens.foldager@mail.dk

Sekretær: Lisbeth Andreasen, Tingvejen 35, Ubberup, 4400 Kalundborg.
Tlf. 5950 7173. E-mail: lisbeth-ubberup@mail.tele.dk

Redaktør: Mette Marslund, Østervangen 33 B, 5883 Oure
Tlf. 62 23 16 13. E-mail: marslund@live.dk

SUPPLEANTER

Sjælland: Laura Lundager Jensen, Langetoft 1, Osted, 4000 Roskilde.

Fyn: Karen Bisgaard, 5700 Svendborg. Tlf. 6220 2396

Jylland: Sven Midtgaard, Thorsholmsvej 2, Haubro, 9600 Års. Tlf. 9866 4112

REVISORER

Bo Lebech, Ibjergvej 16, Sdr. Næraa, 5792 Årslev. Tlf. 3070 2401
E-Mail:

Suppleant: Anders Lundsgaard, Poppelvej 35, 5230 Odense M. Tlf. 6611 6406

Orlovskasse: Anders Lundsgaard, Poppelvej 35, 5230 Odense M. Tlf. 6611 6406

Suppleant: Esben Hansen, Nørrebyen 30, Solbjerg, Erslev. Tlf 9774 1505

Foreningen af Grundtvigske Fri- og Valgmenigheder. Årsskrift 2010.
Redaktør: Mette Marslund (ansv.) Tryk: Trykteam. Svendborg.

Kort og kørselsvejledning til Skanderup Efterskole

Fra motorvejen E 45 syd tages afkørsel 65 mod Vamdrup, rute 25 ad Tankedalsvej- Koldingvej. I Hjarup drejes til højre mod Skanderup ad Skanderupvej. I Skanderup drejes til venstre ad Kastanie Alle – hvorefter man er fremme ved Efterskolen.